

Obsah

In: Pačesová, Jaroslava. *Řeč v raném dětství*. 1. vyd. V Brně: Univerzita J.E. Purkyně, 1979, pp. 169-[171]

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/121482>

Access Date: 17. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

OBSAH

Předmluva	5
Úvod	9
1. Jazyková pojmenování	19
1.1 Členění mimojazykové skutečnosti	19
1.1.1 Odlišnost mimojazykové skutečnosti	19
1.1.2 Odlišnost v členění mimojazykové skutečnosti	20
1.1.3 Různý stupeň abstrakce	21
1.2 Podstatné znaky pojmenování	22
1.2.1 Konvenčnost	22
1.2.2 Obecnost	24
2. Obsahová stránka jazykového pojmenování	29
2.1 Sémantické jádro	29
2.1.1 Vágní obsah dětských slov	30
2.1.2 Vývoj pojmu u dítěte	31
2.2 Sémantická situace	33
2.2.1 Významová asociace	33
2.2.11 Paronymická atrakce	34
2.2.2 Stylistické zařazení jazykových pojmenování	35
3. Forma jazykových pojmenování	39
3.1 Slovo jako základní forma pojmenovávání	39
3.2 Funkce koncovky a sufixu	39
3.3 Funkce infixu	40
3.4 Derivace v dětské řeči	40
3.5 Charakteristický rys afixů v dětské řeči	44
3.6 Zkratky a křížení	45
3.6.1 Zkratky	45
3.6.2 Křížení	47
3.7 Forma dětských jazykových pojmenování – shrnutí	49
4. Slovní druhy	51
4.0 Skladba dětské slovní zásoby	52
4.1 Interjekce	52
4.2 Substantiva	54
4.2.1 Funkce substantiva v dětské řeči	54
4.2.2 Mluvnické kategorie substantiva	55
4.2.2.1 Číslo	56
4.2.2.2 Rod	59
4.2.2.3 Pád	66
4.2.2.3.1 Nominativ	66
4.2.2.3.2 Akuzativ	68
4.2.2.3.3 Genitiv	70
4.2.2.3.4 Dativ	72
4.2.2.3.5 Vokativ	73
4.2.2.3.6 Lokál	74

	4.2.237 Instrumentál	75
	4.2.238 Shrnutí	76
	4.2.24 Určenost	77
	4.2.25 Konkrétnost – abstraktnost	79
	4.2.26 Mluvnická kategorie substantiva – shrnutí	79
4.3	Slovesa	81
	4.3.1 Funkce slovesa	81
	4.3.2 Mluvnické kategorie slovesa	81
	4.3.21 Slovesný způsob	81
	4.3.211 Indikativ přítomny	82
	4.3.212 Imperativ	87
	4.3.213 Kondicionál	88
	4.3.22 Slovesný čas	89
	4.3.221 Čas přítomny	89
	4.3.222 Préteritum	91
	4.3.223 Futurum	92
	4.3.23 Slovesný vid	92
	4.3.231 Vid dokonavý	93
	4.3.232 Vid nedokonavý	94
	4.3.233 Vid opětovací	95
	4.3.24 Vztah slovesa k podmětu a předmětu	96
	4.3.241 Vztah slovesa k podmětu	96
	4.3.242 Vztah slovesa k předmětu	97
	4.3.25 Gramatická shoda substantivum + verbum	97
	4.3.26 Mluvnické kategorie slovesa – shrnutí	98
4.4	Adjektiva	99
	4.4.1 Funkce adjektiva	99
	4.4.2 Mluvnické kategorie adjektiva	102
	4.4.21 Číslo	102
	4.4.22 Rod	102
	4.4.23 Pád	103
	4.4.231 Nominativ	103
	4.4.232 Genitiv	104
	4.4.233 Dativ	105
	4.4.234 Akuzativ	105
	4.4.235 Vokativ	106
	4.4.236 Lokál	106
	4.4.237 Instrumentál	106
	4.4.24 Stupňování adjektiv	106
	4.4.25 Gramatická shoda – adjektivum + substantivum	108
	4.4.26 Mluvnické kategorie adjektiva – shrnutí	109
4.5	Deiktické kategorie	110
	4.5.1 Ukazovací zájmena	111
	4.5.2 Adverbia místa a času	112
	4.5.3 Osobní zájmena	113
	4.5.31 Zájmena a adverbia v dětské řeči – shrnutí	116
4.6	Předložky	116
	4.6.1 Vývoj předložkových vazeb	117
4.7	Číslovky	121
4.8	Spojky	121
4.9	Slovní druhy v dětské řeči – shrnutí	123
5.	Obecné zákonitosti při osvojování jazyka	127
	5.1 Ekonomie ve vyjadřování	128
	5.1.1 Obecnost dětských slov	128
	5.1.2 Významová mnohoznačnost	129
	5.1.3 Adaptabilita jazykových pojmenování	130
	5.2 Modifikace jako první stupeň osvojování gramatických tvarů	131
	5.2.1 Onomaziologická kategorie deminutivní	132
	5.2.11 Deminutivizace jako prostředek stupňování	133
	5.2.2 Onomaziologická kategorie augmentativní	134

5.2.3	Onomaziologická kategorie móce	137
5.3	Konec slova je relevantní jako nositel funkce	138
5.3.1	Krácení slov v dětské řeči	138
5.3.2	Tvoření záporu	139
5.3.3	Stupňování	139
5.3.4	Vyjadřování slovesného vidu	140
5.3.5	Osvojování flektivních tvarů	141
5.4	Univerzalizace v dětském jazykovém systému	143
5.4.1	Regularizace a generalizace	144
5.4.2	Rodová kategorizace	144
5.4.3	Tvoření pravidelného plurálu	145
5.4.4	Pravidelné skloňování	146
5.4.5	Pravidelné stupňování	147
5.4.6	Pravidelné časování	148
5.5	Binárnost v jazykovém systému	149
5.5.1	Substantivum – deminutivum	150
5.5.2	Substantivum – augmentativum	150
5.5.3	Tvar singulárový – tvar plurálový	151
5.5.4	Tvar pozitivní – tvar negativní	152
5.5.5	Tvar nedokonavý – tvar dokonavý	153
5.5.6	Tvar nedokonavý – tvar iterativní	154
5.6	Shrnutí	155
	Résumé (anglické)	159
	Seznam použité literatury	163